

LÄRARNAS
RIKSFÖRBUND

2010-12-17
MF/OL
Dnr 286/10

REMISSVAR

Utbildningsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Lärarnas Riksförbund

Sveavägen 50

Box 3529

SE-103 69 Stockholm

Tel 08-613 27 00

Fax 08-21 91 36

Pg 55413-9

Bg 115-1083

Org.nr. 802002-2052

lr@lr.se

www.lr.se

Synpunkter på remissen Distansundervisning för elever bosatta i Sverige

Lärarnas Riksförbunds ställningstagande

Lärarnas Riksförbund avstyrker:

- förslaget att moderna språk ska kunna undervisas enligt den form som föreslås i promemorian
- förslaget att minoritetsspråk och modersmål ska kunna undervisas enligt den form som föreslås i promemorian

Lärarnas Riksförbund anser:

- att problematiken kring tillgången på behöriga lärare i modersmål och minoritetsspråk bör utredas för att tillgodose skolundervisning av hög kvalitet för elever med rätt till detta

Motiv till förbundets ställningstagande

Värnandet om den likvärdiga skolan

De senaste åren har flera rapporter publicerats som lyfter fram svenska elevers kunskapsstapp och skolans bristande likvärdighet, senast genom PISA 2009 som tydligt visar på en negativ utvecklingstrend. Skolverket har i sin utvärdering av grundskolan från 2009 tydligt pekat ut faktorer som spelat en viktig roll för den påtagligt negativa utvecklingen som ägt rum sedan början av 1990-talet. Det gäller bland annat decentralisering, bristande styrning och för mycket eget arbete för eleverna. Att ensamarbete skett på bekostnad av strukturerad undervisning i klass lyfts fram som negativt. Den svenska skolan har kommit att karaktäriseras av strukturell otydlighet, något som även fått innehållsliga konsekvenser.

Att med detta i beaktande föreslå en modell för kommuner och friskolor som påtagligt riskerar att öka elevers ensamarbete, är allvarligt. Detta samtidigt som regeringen presenterar en rad välkomna reformer på skolområdet som går i rakt motsatt riktning, nämligen åt en tydligare struktur, ökade rättigheter för elever att få en likvärdig undervisning, ökade krav på skolor att säkra kvaliteten och utvärdera kunskapsresultaten, etc.

Förslaget innebär att man redan nu gör förändringar i den skollag som ännu inte börjat gälla, förändringar som i realiteten innebär att rektor, istället för att anställa lärare i exempelvis moderna språk, mycket enkelt dels kan lägga ut undervisningen på entreprenad, dels låta det hela skötas via distans. Förbundet avstyrker därför förslaget om att moderna språk ska kunna undervisas på distans, och dessutom att det ska kunna ske via entreprenad. Språkämnen är i särskilt stor utsträckning viktiga att bedriva i klass, med det personliga mötet lärare och elever emellan och möjligheter till muntliga diskussioner i grupp.

En fråga som genast infinner sig är vilka fler ämnen som i framtiden kommer att föreslås för distans/entreprenad.

Måluppfyllelsen måste överordnas ekonomin

Förutsättningarna för att få lägga ut de nu föreslagna ämnena på distans och entreprenad redovisas på sidan 4 i promemorian, och dessa skrivs fram på ett sätt att skolverksamheten mycket väl skulle kunna anpassas så att minst ett av kriterierna med enkelhet skulle kunna uppfyllas. Erfarenhet säger att rektor alltför ofta tenderar att prioritera god ekonomi framför god måluppfyllelse. Att två rektorer dessutom blir ansvariga för den föreslagna distansverksamheten, rektorn för skolan där eleven är inskriven och rektorn för skolan där distansläraren har sin tjänst, bäddar för otydlighet.

Remisspromemorians förslag, med en tydlig ekonomisk inriktning, är förvånande på många sätt – både med tanke på den bristande likvärdigheten och på det stora kunskapstapp som skolan upplevt sedan 1990-talet, men också att förslaget kommer i ett läge då både staten och kommunerna redovisar ekonomiskt överskott.

Utökad entreprenadverksamhet och minskad fysisk tillgång till behöriga lärare borde inte vara en fråga för svensk skola. Promemorians förslag, om de blir verklighet, riskerar att missbrukas så att ekonomiska strävanden tränger ut pedagogiska dito.

Tillgången på modersmållärare måste utredas

Lärarnas Riksförbund delar utbildningsdepartementets analys att det finns ett praktiskt problem att lösa kring undervisning i modersmål och minoritetsspråk. Problemet består i huvudsak i ämnens storlek, främst i fråga om antal elever som läser dem och tillgång till behöriga och legitimerade lärare. Lärarnas Riksförbund anser dock att praktiska problem inte kan lösas genom att göra avkall på de principer som ska vara vägledande för skolpolitiken. Därav förbundets avstyrkande.

LÄRARNAS
RIKSFÖRBUND

Lärarnas Riksförbund efterlyser av denna anledning en vidare utredning som tar ett helhetsgrepp på frågan om tillgången på behöriga lärare i dessa språk samt de praktiska problem de omgärdas av ur ett verksamhetsperspektiv.

Metta Fjelkner
Förbundsordförande

Olof Lundborg
Utredare